

**Huvudman**

Tingsryds kommun  
kommunen@tingsryd.se

**Beslut**

Datum 2025-11-12

Dnr SI 2025:5937

Sida **1 (11)**

## Ärendet

Tillsyn av grundskolan Örmoskolan F-3 i Tingsryds kommun.

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tingsryds kommun att senast den **10 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande modersmålsundervisning och garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tingsryds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Tingsryds kommun ska vidta följande åtgärder

#### *Modersmålsundervisning*

1. Se till att modersmålsundervisning erbjuds och anordnas i den omfattning som framgår av författningarnas krav. Detta innebär - i de fall undervisningen anordnas utanför den garanterade undervisningstiden - att modersmålsundervisning i minoritetsspråken, nordiska språk och för elever med särskilda behov av modersmålsundervisning, ska erbjudas och vid önskemål eller behov anordnas i mer än sju år (10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 10-11 §§ skolförordningen).

#### *Garanterad undervisningstid*

2. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i de naturorienterande ämnena och i ämnena svenska, bild, matematik och slöjd, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagda under resterande del av läsåret 2025/2026 och vilken undervisningstid som eleverna har fått i ämnena fram till och med den 3 april 2026 (10 kap. 4-5 §§ skollagen, 9 kap. 3-4 §§

skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

## Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser extra anpassningar och särskilt stöd.

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:5937) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys under hösten 2025 inlett en tillsyn av Örmoskolan i Tingsryds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Örmoskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, garanterad undervisningstid och modersmålsundervisning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, rektorn samt representant från huvudmannen. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, såsom utredning av särskilt stöd och scheman. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Modersmålsundervisning

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de inte har fått någon generell information om modersmålsundervisning från skolan. Under intervjun med elever har Skolinspektionen träffat två elever som talar annat språk än svenska i hemmet. Den ena eleven uppger att denne inte har modersmålsundervisning och inte vill ha det. Den andre eleven säger att hen inte tror att skolan pratat om modersmålsundervisning med vare sig vårdnadshavarna eller eleven själv.

En lärare uppger att skolan informerar elever om modersmålsundervisning från årskurs 3. Eftersom det är så få elever på skolan säger läraren att hen vet vilka elever som kan ha rätt till modersmålsundervisning. Läraren säger att hen nu ska informera vårdnadshavarna för en elev som tidigare ansökt om modersmålsundervisning men som inte har beviljats det. Läraren säger att det inte finns någon tydlig rutin eller instruktion från rektor om att informera alla elever om modersmålsundervisning och att ingen elev har modersmålsundervisning på skolan. Lärare säger vidare att det finns andra elever som kan ha rätt till modersmålsundervisning, till exempel i årskurs 1 och 2, men att kommunen oavsett bara erbjuder modersmålsundervisning från årskurs 3.

Representanter för elevhälsan säger att modersmålsundervisning bara erbjuds från årskurs 3 i kommunen. Representanterna säger att det finns flera elever på skolan som talar annat modersmål än svenska i hemmet och som har behov av modersmålsundervisning, men att ingen elev har modersmålsundervisning.

Rektorn uppger att hen brukar prata med vårdnadshavare enskilt gällande eventuell ansökan om modersmålsundervisning. Det har inte skett någon gemensam information på skolan om modersmålsundervisning och rektorn säger att skolan måste bli tydligare i informationen och skapa en rutin så att de inte missar någon elev som kan ha rätt till modersmålsundervisning. Rektorn uppger att om en elev vill ansöka om modersmålsundervisning tar rektorn emot en blankett med ansökan och skickar vidare till huvudmannen. Rektorn bekräftar att modersmålsundervisning endast anordnas från och med årskurs 3 och att elever som ansökt modersmålsundervisning innan årskurs 3 har nekats det.

Rektorn säger att hen tror att kommunen endast anordnar modersmålsundervisning från årskurs 3 på grund av att undervisningen numer är digital, vilket gör det svårt att tillgodogöra sig för yngre elever. I

nuläget har ingen elev på skolan modersmålsundervisning. Rektorn bekräftar att det skulle kunna finnas elever i årskurs 1 och 2 som har rätt till det, men att dessa elever inte har fått information om modersmålsundervisning. Rektor säger att modersmålsundervisning i aktuellt fall skulle anordnas utanför ordinarie undervisningstid.

I två kompletterande intervjuer med representant från huvudmannen framgår att huvudmannen skickat ut information om modersmålsundervisning i slutet av läsåret 2023 och 2024. Informationen går ut till alla vårdnadshavare till elever som går i årskurs 1 och uppåt och som enligt information i kommunens system har annat modersmål än svenska. I informationen som har skickats ut står att modersmålsundervisning anordnas och kan ansökas om från och med årskurs 3. Av informationen framgår samtidigt att modersmålsundervisning på minoritetsspråk, i nordiska språk eller vid särskilda behov innebär en rätt att få modersmålsundervisning under mer än sju år i grundskolan. Huvudmannens representant klargör att frågor om på vilket modersmål eleverna samtalar med föräldrarna ställs till alla elever i förskoleklass eller vid inskrivning, och det är på det sättet huvudmannen väljer ut vilka som får informationsutskicket. Däremot ställs inga frågor utifrån regleringen kring minoritetsspråk i samband med förskoleklass eller inskrivning, utifrån att det inte finns något krav på att eleven har kunskaper i ett minoritetsspråk eller att språket är det dagliga umgängesspråket för att ha rätt till modersmålsundervisning.

Huvudmannens representant bekräftar vidare uppgifterna om att modersmålsundervisningen anordnas utanför ordinarie undervisningstid och att huvudmannen från och med vårterminen 2025 endast anordnar modersmålsundervisning från årskurs 3, och då i form av fjärrundervisning. Representanten för huvudmannen säger att ansökningar om modersmålsundervisning har inkommit för elever som går i lägre årskurser än årskurs 3 och att de avslagits av denna anledning. Enligt representanten har huvudmannen tidigare haft modersmålslärare anställda men ett minskat elevunderlag har föranlett omorganisationen av modersmålsundervisningen. Anledningen till omorganiseringen är att huvudmannen bättre vill kunna möta behovet av modersmålsundervisning i de språk där stora elevgrupper har rätt till modersmål men där det tidigare saknats modersmålslärare. Huvudmannen anser vidare att elever har begränsad datorvana innan årskurs 3 och att fjärrundervisning därför inte är lämpligt för dem. Elever i årskurs 1 och 2 saknar vidare egna datorer och har endast en klassuppsättning av datorer, vilket försvårar en digital modersmålsundervisning för eleverna i dessa årskurser.

Representanten för huvudmannen säger att huvudmannen i dagsläget inte kan säkerställa att alla elever som kan ha rätt till modersmålsundervisning i minoritetsspråk får information och erbjudande om det och att

huvudmannen måste utveckla arbetet kring hur modersmålsundervisning informeras och anordnas utifrån kraven i författningarna. Representanten uppger att eftersom elever endast erbjuds modersmålsundervisning från årskurs 3 innebär det att elever som har rätt till modersmålsundervisning i minoritetsspråk, i nordiska språk eller som har särskilda behov i praktiken inte kan få modersmålsundervisning under mer än sju år i grundskolan.

### **Rättslig reglering**

Av 10 kap. 7 § skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk oaktat om det är elevens dagliga umgängesspråk eller om eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Av 2 § lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är de nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Enligt 7 § språklagen (2009:600) är de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning i enlighet med 5 kap. 7 § skolförordningen.

Enligt 5 kap. 8 § skolförordningen får modersmålsundervisning anordnas antingen som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden.

Enligt 5 kap. 10 § skolförordningen är en huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om

1. minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och
2. det finns en lämplig lärare.

Första stycket 1 gäller inte nationella minoritetsspråk.

Enligt 5 kap. 11 § skolförordningen ska huvudmannen, om modersmålsundervisning ges utanför den garanterade undervisningstiden, erbjuda eleven sådan undervisning sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid. Eleven ska dock erbjudas modersmålsundervisning under längre tid, om eleven har ett särskilt behov av sådan undervisning.

Begränsningen gäller inte heller nationella minoritetsspråk eller ett nordiskt språk.

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens erbjudande och anordnande av modersmålsundervisning inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen anordnar modersmålsundervisning utanför den garanterade undervisningstiden. Av 5 kap. 11 § skolförordningen framgår att huvudmannen i sådana fall ska erbjuda modersmålsundervisning under längre tid än 7 år i minoritetsspråk och nordiska språk samt för elever som har ett särskilt behov av sådan undervisning. Skolinspektionens utredning visar att modersmålsundervisning för samtliga elever anordnas först från årskurs 3 och att det är detta erbjudande som elever och vårdnadshavare får information om. Detta innebär att modersmålsundervisning under längre tid än 7 år varken erbjuds eller kan anordnas i minoritetsspråk, nordiska språk eller för elever med särskilda behov av modersmålsundervisning. Detta är en brist.

### **Garanterad undervisningstid**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket mottagit scheman för årskurserna 1-3, som elever, lärare och rektorn i intervju uppger stämmer överens med hur undervisningen förläggs. Lärare och rektorn uppger att skolan har 180 undervisningsdagar per läsår och att skolan inte använder sig av skolans val. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår vidare att det i lektionsblocket för slöjd i schemat för årskurs 3 ingår transport till och från en annan av huvudmannens skolor. Av kompletterande yttrande från huvudmannen framgår att slöjdlektionen är 80 minuter lång.

Vid uträkning utifrån inlämnade scheman för respektive årskurs framkommer att Örmoskolan har 1884 timmars total undervisningstid i lågstadiet, jämfört med 1882 timmar som minst ska ges enligt den nationella timplanen. Av uträkningar av den totala undervisningstiden i respektive ämne i lågstadiet framgår att det är utlagt mindre undervisningstid i vissa ämnen jämfört med den nationella timplanen. I svenska ligger undervisningstiden 8 timmar under den minsta garanterade undervisningstiden i ämnet (672 jämfört med 680). Den utlagda undervisningstiden är lägre även i ämnena bild (54 jämfört med 60), matematik (414 jämfört med 420), naturorienterande ämnen (135 jämfört med 145) och slöjd (48 jämfört med 50). I övriga ämnen motsvarar eller

överstiger den utlagda undervisningstiden den minsta garanterade undervisningstiden.

Lärare säger att de gör utkast på scheman och skickar dem vidare för avstämning mot en mall i ett system och mot den nationella timplanen. Sedan får de återkoppling. Rektorn säger att hen lagt över schemaläggningen på lärare och att hen inte känner till att scheman inte överensstämmer med den nationella timplanen. Varken lärare eller rektorn kan svara på varför den undervisningstiden i scheman inte stämmer överens med den nationella timplanen.

### **Rättslig reglering**

Av 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar samt vilka ämnen undervisningen ska omfatta.

Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen. I bilaga 1 till skolförordningen anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Av 9 kap. 9 § skolförordningen framgår att i timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas.

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Örmoskolan inte lever upp till författningarnas krav gällande garanterad undervisningstid. Utredningen visar att den totala undervisningstiden på lågstadiet visserligen överstiger den minsta garanterade undervisningstiden, men i de naturorienterade ämnena och i ämnena svenska, matematik, bild och slöjd får inte eleverna den garanterade undervisningstiden. Detta utgör en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Tingsryds kommuns verksamhet vid Örmoskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller modersmålsundervisning och garanterad

undervisningstid. Det finns därför skäl att förelägga Tingsryds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## Områden utan konstaterade brister

### Extra anpassningar

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de får hjälp under lektionerna när de behöver det. Lärarna säger det bara finns några elever som har extra anpassningar på skolan och att det är få elever i varje klass, vilket gör att de hinner med att ge extra anpassningar. Ibland har lärare stöd av ytterligare en lärare eller resurs i klassrummet. En lärare, som undervisar den klass med flest elever, uppger att hen har en resurs närvarande varje dag. Om resursen är frånvarande hinner inte alltid läraren att ge extra anpassningar för en elev, men detta händer endast undantagsvis. Elevhälsans representanter uppger det är väldigt få elever i grupperna och att lärare hinner med att ge extra anpassningar till de elever som behöver det. Rektor instämmer i lärares och elevhälsans uppgifter om att elever i behov av det ges extra anpassningar.

#### Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

#### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Särskilt stöd

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, representanter för elevhälsan samt rektor berättar att de tidigare haft ett system där anmälningar till rektorn främst gjorts i möten med elevhälsan i de fall då en elev bedöms inte kommer uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Sedan höstterminen 2025 använder skolan ett

system där anmälan skickas digitalt till rektor. Lärare säger att de anmäler alla elever som befaras inte nå kriterierna för bedömning trots extra anpassningar, och att rektorn alltid vet om det finns elever som inte når kriterierna. Representanter för elevhälsan och rektorn säger att de känner sig trygga med att det är en god ärendegång och att rektorn alltid får kännedom om dessa elever.

Lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn uppger att de elever som anmäls till rektorn utreds för särskilt stöd. Rektorn skickar därefter anmälan vidare till den ansvariga för utredningen, vilket är specialpedagogen. Specialpedagogen bekräftar att hen utreder behov av särskilt stöd. Lärare säger att en utredning innebär att specialpedagogen gör observationer i klassrum och pratar med lärare, elev och vårdnadshavare.

Lärare uppger att de tror att specialpedagog och rektor fattar beslut om åtgärdsprogram. Representanter för elevhälsan säger att när en utredning om särskilt stöd är färdig fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram. Rektorn säger att hen fattar beslut om åtgärdsprogram efter samråd med specialpedagog. Det har än så länge inte varit aktuellt för rektorn att fatta beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter en utredning av behov av särskilt stöd.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framgår att det finns en elev som får särskilt stöd på skolan. Skolinspektionen har tagit del av anmälan samt utredning av särskilt stöd för eleven i fråga. Lärare säger att de har hört från specialpedagogen att detta åtgärdsprogram ska uppdateras. Lärare vet inte om beslutet finns dokumenterat. Rektorn säger att eleven i fråga har fått särskilt stöd sedan januari eller februari 2025. En representant för elevhälsan och rektorn uppger att det har förekommit ett administrativt problem i samband med att skolan bytt system avseende hanteringen av särskilt stöd under höstterminen 2025. Detta innebär att endast anmälan och utredning samt utvärdering av det särskilda stödet finns registrerat i systemet för den elev som i dagsläget får särskilt stöd. En representant för elevhälsan samt rektorn uppger att det inte finns något annat fall där rektorn underlåtit att fatta beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram.

I komplettering från huvudmannen har därefter beslut om åtgärdsprogram för eleven i fråga inkommit. Av programmet framgår behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare har deltagit i utarbetandet av åtgärdsprogram och åtgärdsprogrammet är beslutat av rektorn.

**Rättslig reglering**

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

**Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande anmälan till rektorn, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

**X** Jenny Fahlman

Beslutsfattare  
Signerat av: Jenny Fahlman

**X** Isabelle Vesterlund

Föredragande  
Signerat av: Isabelle Vesterlund

I ärendets slutliga handläggning har även utredare David Lopez Svensson medverkat.